

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

**LABORATOŘ – MÁM PÁR
NEZODPOVĚZENÝCH OTÁZEK**

A nebo je nechám ještě chvíli žít?

Tomáš Šrámek

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Intermediální tvorba

Diplomová práce

**LABORATOŘ – MÁM PÁR
NEZODPOVĚZENÝCH OTÁZEK**

A nebo je nechám ještě chvíli žít?

Tomáš Šrámek

Vedoucí práce: Doc. MgA. Milena Dopitová

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015

.....

podpis autora

Obsah

1	Mé dosavadní dílo v kontextu specializace.....	1
2	Téma a důvod jeho volby.....	4
3	Cíl práce.....	7
4	Proces přípravy.....	9
	<i>4.1 Poptávka brouků v dobách minulých.....</i>	<i>9</i>
	<i>4.2 Definice významu hmyzu pro člověka.....</i>	<i>10</i>
	<i>4.3 Brouci: symbol a motiv ve výtvarném umění... </i>	<i>12</i>
5	Proces tvorby.....	16
6	Technologická specifika.....	18
7	Popis díla.....	20
8	Přínos práce pro daný obor.....	23
9	Silné stránky.....	26
10	Slabé stránky.....	28
11	Seznam použitých zdrojů.....	29
	A) Knižní a periodická literatura.....	29
	B) Internetové zdroje.....	30
12	Resumé.....	32
13	Seznam příloh.....	33

„Poděkování všem broukům za to, že byli, budou a jsou...“

1 Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Diplomová práce (dále jen DP) je velmi úzce spjata s předchozími projekty stojícími na identické tematické platformě. Až obsedantní zájem o přírodu je provázán s celou mou tvorbou. Ať je to flora nebo fauna, přítomnost těchto dvou fundamentů se do popředí práce stále naléhavě dostává. Ať jsou to nevědomé procesy, které pak inkriminovaně prokazují zájem o zmíněnou tematiku nebo procesy vědomé, jež mě samy nabádají, abych se jim podíval pod kůži, a já tak pak mohu díky konkretizovanému zacílení prohlubovat své znalosti, posedlosti a fascinace.

Diplomová práce tedy zcela logicky a kontinuálně navazuje na projekty předchozí. Tematika hmyzu a přírodních procesů se vtírá do přítomných konceptů již z bakalářského studia. Projekt *První dovnitř první ven*¹ je primárně ovlivněn managementem a logistikou komerčních procesů, které jsou často ovlivňovány a inspirovány přírodními zákonitostmi. Tuto problematiku jsem se pokusil zkoumat, komparovat a porovnávat s managementem včelích staveb, které ústí až v architektonické objekty. Včelí hnízda, která v mé realizaci připomínají „včelí hotely“², jsou budovány pod exaktním principem. Původním impulsem pro vznik této scénografické hmyzí architektury byla impresie z pozorování špalku obývaného solitérními druhy vosiček. Ty formovaly jakési primitivní sociální společenství, jehož vzniku jsem byl svědkem.

Aspekty kutilství, řemeslnosti a jakési ruko-dělnosti značily často projekty na bakalářském studiu, v případě projektu *Chutná*

¹ Viz obrazová příloha č. 1 a 2. - *První dovnitř první ven* (2012)

² Včelí hotel - uměle vytvořený úkryt s možnostmi pro usídlení divokých solitérních včel a vos.

*práce*³, jež jsem realizoval v rámci jednoho z open studií, tomu není jinak. Akci jsem pojal jako workshop, na kterém si každý návštěvník mohl z připravených materiálů, které používají především rybáři, vyrobit návnadu v podobě umělé mušky. Mezi přírodními materiály k výrobě byly zahrnuty například peří z čápa marabu, králičí srst, či kančí štětiny. Vznikaly tak broučičky "animálních a surových pocitů". Součástí výstupu je fotodokumentace a video.

Projekt s názvem *Šťastných deset*⁴ spojuje dva vzájemně nespojitelné póly. Odjakživa mě zajímaly mouchy v celé své absurdní zbytečnosti, otravnosti, a až dokonalé kráse. Moucha dokáže svými fragmenty hmyzího těla rozpohybovat to i tamto. Z nedůležité mouchy je rázem pohon, takové blanokřídlé perpetuum - mobile. Vyústěním mého výzkumu se stalo video a objekt. Ve videu intuitivně spojuji „lotinku“ a mouchu, na kterých jsem vyjádřil svůj aktuální kritický postoj k rozvrstvení společnosti. Objekt vznikl na základě nalezeného předmětu u popelnice a jeho následné revitalizaci kladívkovou barvou a doplnění o fragmenty, které evokují laboratorní prostředí. Hierarchická "architektura" celého objektu si dovoluje vytvářet až moralizující parafráze společnosti. Zlatá vrstva, tzv. královská, střední vrstva a spodina. Okázale jsem se pokusil jít s "kůží na trh" a představil tak hierarchii této společnosti, která je protkána momenty luxusu a bídy. To, kde se ocitáme, je často otázkou loterie, štěstí a nekompromisní náhody.

³ Viz obrazová příloha č. 3 - *Chutná práce* (2012)

⁴ Viz obrazová příloha č. 4 - *Šťastných deset* (2013)

Jedna z posledních prací, ve které jsem se nechal inspirovat motivy flóry je *Řezaná květina*⁵. Uprostřed Českého Švýcarska jsem se nechal unést na vlnách rozjitřeného přírodovědce a vydal se pozorovat kapky ranní rosy na suchých travách typu lipnice. Na makro objektiv jsem nejprve natočil inspirační materiál, který poté posloužil jako platforma pro formu triptychu s křehkými 3D animacemi, který byl doplněn při instalaci o minimalistické objekty.

Na magisterském studiu se v kontextu koheze současné umělecké tvorby snažím ještě více využívat intermediální a konceptuální tendence a práci s aktuálními technologiemi, se kterými pracuji v komerční sféře.

⁵ Viz obrazová příloha č. 5 - *Řezaná květina* (2014)

2 Téma a důvod jeho volby

Hlavním tématem DP je Laboratoř, ve které se pokusím intuitivní cestou vyextrahovat esenci svého vztahu k přírodě. Jsem milovník chroustů, obdivovatel roháčů a vyznavač všech hmyzích dokonalostí. Jsem "patriot" všech brouků od narození, až do smrti. Brouci jsou pro mě patetickou obsesí stejně, jako umění. Nyní mám příležitost vytvořit synergii obojího. Primární problematikou DP je biodiverzita, jež si s sebou příroda automaticky nese, a kterou si sama vytváří. Rozmanitost je přirozeně i nepřirozeně vrtkavá a u brouků, jak jsem vypočetl, a jak doložím i výzkumnou sondou v DP, tomu není jinak. Příčin nestability je mnoho, fundamentální zásah však představuje především vliv člověka. Brouci mutují a zanikají v přírodním systému, v DP brouci ale i rozžívají vaše hluboké představy o tom, jak jste na brouky ještě nepomysleli. Nemohu však s nimi pracovat příliš exaktně, jelikož nejsem "hmyzovědec", ale pouhý nadšenec a fanda do brouků. I přesto se pokusím k broukům co nejosobněji a nejvěrněji vyjádřit.

*"Hmyz je druhově nejpočetnější a evolučně nejúspěšnější skupinou živočichů. Brouci jsou nejdiverzifikovanější řád hmyzu. Zahrnují přes 400 000 popsáných druhů, což je asi 40 % všech popsáných druhů hmyzu a asi 20 % veškeré fauny. Stále jsou přítom objevovány nové druhy. V ČR žije asi 7000 druhů."*⁶

Brouci jsou zároveň typičtí svým vývojovým cyklem, který může v extrémních případech trvat i desítky let. Většina z nich je poměrně úzce vázána na určitý typ stanoviště a citlivě reagují na

⁶ Brouci. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2015-12-04 [cit. 2015-13-04]. Dostupné z: < <https://cs.wikipedia.org/wiki/Brouci>>.

jeho změny.⁷ Tyto vlastnosti z nich dělají ideální platformu pro pozorování úbytku biodiverzity. Jsou takový lakmusový papírek, na kterém lze lehce pozorovat ekologické aspekty lidského zacházení s krajinou. Proč jsem si vůbec téma biodiverzity vybral a proč budu apelovat na její ochranu prostřednictvím vizuality, objasní následující text o biodiverzitě.

"Pojem biodiverzita (dle Úmluvy o biologické rozmanitosti) znamená rozmanitost živých organismů na Zemi, což zahrnuje rozmanitost druhů i diverzitu ekosystémů. Můžeme mluvit o biodiverzitě celosvětové, evropské, české, ale i o biodiverzitě na úrovni konkrétních lokalit.

*Lidskou činností způsobujeme degradaci ekosystémů a životního prostředí, ohrožení populací mnoha druhů a úbytek nenahraditelných přírodních zdrojů, což vše znamená značné snižování biodiverzity v celosvětovém měřítku. Odhaduje se, že úbytek biodiverzity je v současné době 100 až 1000krát rychlejší, než kdyby byl způsoben pouze přírodními procesy. Navíc se tlak na ekosystémy spíše zvyšuje - zvyšuje se poptávka po zemědělské půdě, potravinách atd."*⁸

V období od 16. do 20. století vymřelo přes 500 druhů živočichů a asi 600 druhů rostlin. Na planetě je popsáno zatím jen 10 % žijících druhů, můžeme tedy předpokládat, že počet vyhynulých druhů (včetně těch, které jsme nestačili popsat) je asi 10 000. Naléhavé pokračování snižování biodiverzity bezpodmínečně vyústí v markantní pokles přírodních klenotů a ohrozí poskyto-

⁷ MIKO, Ladislav a HOŠEK, Michael. *Příroda a krajina České republiky: zpráva o stavu 2009*. Vyd. 1. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2009, 102 s. ISBN 978-80-87051-70-2, str. 71.

⁸ Co to je biodiverzita a proč ji chránit?. In: *Ekologický Institut Veronica* [online]. [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <http://www.veronica.cz/?id=431>

vání ekosystémových služeb, kterých naše společnost využívá. Prvotní zdroj většiny produktů, které jsou běžně spjaty s našimi životy a které běžně používáme, pochází totiž z přírody.⁹

Aktuální stav přírodní diverzity v našich končinách je z celoevropského pohledu vnímán jako neuspokojivý. Velký podíl na tomto faktu nese hlavně intenzivní hospodářství a necitlivý průmyslový rozvoj. Z krajiny mizí významné zbytkové biotopy s vysokou biologickou rozmanitostí (rákosiny, remízky, lada, nivní louky apod.) Nejnovější a o to intenzivnější rozvoj liniových staveb vede ke snížení průchodnosti krajiny a k fragmentaci citlivých populací organismů.¹⁰

⁹ CHIVIAN, Eric a Aaron BERNSTEIN. *Sustaining life: how human health depends on biodiversity*. New York: Oxford University Press, 2008, 542 s. ISBN 01-951-7509-3, str. 12.

¹⁰ *Biologická rozmanitost v České republice: současný stav a trendy*. Editor Jana Brožová. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2004, 58 s. ISBN 80-721-2344-0, str. 8

3 Cíl práce

Cíl práce jsem se pokusil rozčlenit do tří recipročních částí, které jsou vzájemně provázány a jejich cíle byly především kognitivní.

- Případová studie úbytku biodiverzity jako cíl:
Jako základní cíl jsem si stanovil prostřednictvím tohoto projektu reflektovat na globální problematiku úbytku biodiverzity na osobní úrovni, jež by však měla mít samozřejmě i patřičný, alespoň tedy letmý přesah a dopad na pozorovatele.
- Sumarizace nabytých dovedností v oboru:
Další z cílů bylo využít dovednosti, které jsem doposud načerpal v průběhu studií a v pracovní sféře. Chtěl jsem realizovat projekt, kde by bylo možné skloubit několik technologických procesů a vytvořit tak jeden svébytný projekt. Ať to byli 3D programy vektorové či animační, chtěl jsem využít všech těchto softwarů a aplikovat je v jedinou kompatibilitu. Největší neznámá, do které jsem se pustil, se však netýkala zpracování obrazu, ale hudby, která pro mě otevírá další nové možnosti práce. Aplikovat vlastní hudbu zde bylo však velice důležité pro dokreslení subjektivní atmosféry.
- Sebeuspokojení skrze brouky:
Impuls, který mě vedl k tématu, byl primárně čistě osobní s cílem sebeuspokojení v rámci realizace dlouho tíživého,

naléhavého tématu, jímž byl brouk v celé své kráse a ohroženosti. Přiznám se, že až sekundárně jsem pomyslel na diváka. Video by v žádném případě nemělo mít moralizující charakter, ale pouze by nás, dvounožce, mělo nabádat k tomu, abychom nedělali mrtvé brouky vůči broukům.

4 Proces přípravy

Proces přípravy jsem rozdělil do několika základních, kontinuálních fází, mezi nimiž nastaly i několikaměsíční intervaly.

4.1 Poptávka brouků v dobách minulých

Abych však mohl demonstrovat důvod volby vybraného tématu a tak naléhavě prezentovat aktuální situaci mezi brouky, bylo potřeba udělat sondu mezi respondenty diverzifikovaných oblastí a položit několik dotazů na brouky. Tato malá výzkumná sonda nemá za cíl kalkulovat a uvádět procentuální kritický stav, má pouze navodit příslušnou atmosféru, nonsens a smutek, který je provázán s četnými úmrtími brouků. Sonda také posloužila jako návrat na místo činu, kdy brouci ještě zažívali svůj rozkvět a já se tak mohl ponořit do přípravy budování mini příběhů, na nichž DP stojí. Níže dokládám vybrané výpovědi respondentů různých oblastí.

- Pan Jaroslav Hlaváček (elektrikář, entomolog, skautský vedoucí a můj guru v oblasti brouků): *„Každá generace toho vidí míň... Možná tak já jako malej pamatuju ty doby, kdy jsi šel po kilometrovce - tam, kde je dneska ZOO a mohl si tam vidět lézt i několik tesaříků... Chytil sem jich tam pár ...“* Ukazuje do sbírky na dvojici tesaříků obrovských¹¹. *„Jejich chitinové schránky jsou tak interesantní. Vrchol biomechanického designu made in Czechoslova-*

¹¹ Viz obrazová příloha č. 6 -Tesařík obrovský

kia, který se dneska nesežene ani na E-bay. Toho tesaříka potkat, tak to jeden z nás pravděpodobně nepřežije.“

- Pan Josef Čermák (instalatér, myslivec a můj dědeček):
„Největší problém vidím ve špatný rekultivaci lesů. Tady v těch novejších mladej lesech už roháče¹² nepotkáš... To bude trvat minimálně 100 let.“ Ačkoliv se děda o brouky jako takové vlastně nezajímá, tak při nadhození tématu zbystřil a podal mi celkem fundovaný výklad, který vychází z pozorování dění v jeho revíru.
- Karel Hlaváček (student, syn Jaroslava Hlaváčka):
„Pamatuješ na to, jak jsme u nás na chalupě to léto lovil tesaříky piluny¹³ a žádný jsme nechytili? To byl kec - nikdy tam nežili... Jen sem ti to nakecal!“ Smál se Karel, který už se o brouky nezajímá, ale v jeho fiktivní piluny pořad věřím.

4.2 Definice významu hmyzu pro člověka

Velká část okolí vnímá hmyz jako otravný a zbytečný, je třeba však na hmyzí společenství pomyslet i pozitivně, jelikož pro člověka poskytuje nemalé množství prospěšnosti v různorodých formách. Mimo to nám poskytuje i svou krásu v celé své podstatě. Dle Chobotovy publikace a její terminologie jsem rozdělil význam hmyzu pro člověka na tři hlavní části.

¹² Viz obrazová příloha č. 6 - Roháč obecný

¹³ Viz obrazová příloha č. 7 - Tesařík piluna

- Hmyz a prospěšnost:

Hmyz produkuje velké množství užitečných látek a surovin jako např. med, šelak nebo hedvábí. Další velmi důležitou roli, kterou hmyz jako opylovač popř. kompozitor¹⁴ může představovat, je role ekologická. Je tedy zřejmé, že hmyz není jen ten, na který musíme použít repelent, představuje i velmi stěžejní, existenciální faktory.

- Hmyz jako protiva:

Hmyz může ovšem přinášet i negativní příval okolností. Jsou jimi škůdci a paraziti. Živočichové, jež můžeme nazývat škůdci, nás jako člověka jakkoliv mohou otravovat a vadit nám v naší činnosti. Mohou to být např. přenašeči nemocí, zemědělské škůdci, atd.

- Hmyz a estetické zalíbení

Takový hmyz může člověku přinášet, co se týká jeho vzhledu, i velkou rozkoš. Zalíbení může být zrakového, sluchového a možná i haptického charakteru. Šustění cikád, specifické tvary roháčových rohů nebo jiné vizuální hodnoty spojené s broukem, mohou zrovna tak aktivovat naši fantazii. Objevuje se zde však jakýsi protipól a to je silný prvek ve formě negace estetického zalíbení, tzv. fobie.

¹⁴ *Kompozitor* - zdravotní policie prostředí

- Význam v kultu a v symbolice

Role jednotlivých skupin, rodů a druhů hmyzu v symbolice a kultu je dána výsledkem působení těchto výše zmíněných 3 kategorií. V tomto významu hraje zároveň velkou roli i fascinace člověka bionomií¹⁵ hmyzu, ve které člověk často hledá analogické příklady k vyšším otázkám existence.¹⁶

4.3 Brouci: symbol a motiv ve výtvarném umění

V druhé řadě jsem se ponořil do tématu zobrazování brouků ve výtvarném umění, jež sehrálo v přípravě velmi důležitou roli a položilo tak důležitý základ pro práci s digitálním obrazem, jak předat divákovi mou myšlenku. Abych mohl ve své práci brouka zobrazit a vizualizovat s patřičnými znaky, bylo potřeba provést výzkum do historie zobrazování brouků ve výtvarném umění. Živočichové jako takoví jsou zřejmě nejstarším námětem zobrazování výtvarného umění vůbec, o čemž svědčí jeskynní malby a pravěké amulety.

Prehistorie

Řada drobných plastik z tohoto období, jako jsou přívěsky a amulety¹⁷, nese motivy konkrétních brouků. Estetické předměty podle slunéček, krasců a hrobaříků ukazují zaujetí předků brouky hned v několika odlišných směrech (krasec - ozdoba, hrobařík - smrt, slunéčko - slunce). Pravěcí Australánci zobrazovali

¹⁵ *Bionomie* - životní cyklus

¹⁶ CHOBOT, Karel. *Dějiny hmyzu v obrazech: dějiny obrazu hmyzu : historie a vývoj zobrazování hmyzu a ilustrace v entomologii*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, ISBN 978-808-7378-311, str. 18-19.

¹⁷ Viz obrazová příloha č. 9 - Amulet s motivem slunéčka

larvy tesaříků na nástěnných malbách. Jejich motivací byla pocta jejich obživě.¹⁸

Starověk

Některé druhy brouků odkazují na výjimečnou fascinaci, která vedla až k mytickému či symbolickému výkladu, který byl jak pozitivní tak i negativní. Brouci měli v mytologii pravěkých a starověkých národů zvláštní výsadu až kosmogonického¹⁹ výkladu.

Skarabeus

Vruboun posvátný, počestně skarabeus (jako drobná plastika zkráceně skarab), je pravděpodobně kulturně nejvýznamnějším broukem a hmyzem vůbec. V hieroglyfickém písmu je symbolem pro tvořivou sílu a také symbolem boha stvořitele Cheprera, který je jednou z podob boha slunce Re a je vyobrazován jako muž s vrubounem nad hlavou²⁰. Vrubouni válejí trusové koule, do kterých pak kladou vajíčka, což starým Egypťanům symbolizovalo sluneční kotouč a proces kreace jako takový. Motiv a symbol se vyskytuje na náramcích, pečetidlech, amuletech, pektorálech, kultovních předmětech (např. srdeční skarabové), malbách, reliéfech a dokonce i rozměrných plastikách (metrová granitová skulptura v Karnaku).²¹

¹⁸ Tamtéž, str. 32.

¹⁹ *Kosmologie* - přírodní nauka zabývající se vědecky podloženými teoriemi vzniku nebeských těles, např. planet.

²⁰ Viz obrazová příloha č. 10 - Cheprer

²¹ CHOBOT, Karel. *Dějiny hmyzu v obrazech: dějiny obrazu hmyzu : historie a vývoj zobrazování hmyzu a ilustrace v entomologii*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, ISBN 978-808-7378-311, str. 107.

Renesance, osvícenství

Před prvními bezpečně identifikovatelnými vědeckými ilustracemi lze sledovat zobrazení brouků ve volném umění. Zde na de vše vyniká Dürerova akvarelová studie *Roháče*²² (1505). Roháč byl ve středověku spjat s ohněm, což se dá odvodit od jednoduché analogie jeho rohů, ve kterých měl být schopen údajně přenášet žhavé uhlíky a šířit tak požáry. Protichůdně však může být roháč vnímán jako alegorie Krista či ďábla. Do alegorických souvislostí s živlem ohně dává roháče Joris Hoefnagel - vlámský malíř z rudolfínského dvora.

V 17. století v rámci popularizace květinového zátiší se využívají brouci jako kompoziční či obsahové doplňky děl. Po úpadku popularity zátiší se nedostává broukům a hmyzu celkově mnoho prostoru ve výtvarném umění.²³

19. století, kuriozity 20. století a současnost

Jistou symbolickou rovinu zaznamenal motiv brouků v karikatuře 19. století, kdy např. J.J. Grandville alegoricky použil různé druhy brouků včetně roháče ve svých *Obrazech z rodinného života zvířat* (1842)²⁴. Jako symbol jara užívá chrousty dokonce i Alfons Mucha ve svém plakátu *Slunná neděle* (1837). Secesní šperkaři asi nejvíce ocenili vizuální atraktivitu brouků, kteří byli jejich častým motivem. Šperkařská tradice zpracovávání brouků je velmi silná i v současné produkci.

²² Viz. obrazová příloha č.11 - *Roháč* (1505)

²³ Tamtéž, str. 128-130.

²⁴ Viz. obrazová příloha č. 12 - *Obrazy z rodinného života zvířat* (1842)

Kuriózním moderním případem, který bych ještě rád zmínil, je socha *Poeta nosálovi* (1915)²⁵. Jedná se o několikametrovou veřejnou skulpturu obklopenou fontánou. Klasicizující postava dívky zde nad hlavou dřímá bronzovou plastiku nosála. K výstavbě tohoto pomníku motivovala obyvatele města Enterprise (Alabama, USA) zajímavá peripetie. Nosál, jako škůdce bavlníku, jim vyplenil celou úrodu, což zapříčilo výsadbu jiných plodin, na kterých město zbohatlo více, než kdy předtím pěstováním bavlny.²⁶ Na piedestal zájmu se dostává brouk resp. mandelinka bramborová v propagandistické kampani²⁷ ministerstva zemědělství Východního Německa ve druhé polovině 20.století. Náhlá expanze tohoto škůdce byla pojmána východně smýšlejícím establishmentem jako biologický útok ze strany Západu.²⁸

²⁵ Viz. obrazová příloha č. 13 - *Poeta nosálovi* (1915)

²⁶ Tamtéž, str. 129-140.

²⁷ Viz. obrazová příloha č.14 - *Amikäfer Halt* (1950)

²⁸ FORMÁNKOVÁ, Pavlína. Kampaň proti „americkému brouku“ a její politické souvislosti. *Paměť a dějiny: Revue pro studium totalitních režimů* [online], roč. 2008, č. 1 [cit. 2015-04-15].

Dostupné z:<http://www.ustrcr.cz/data/pdf/pamet-dejiny/0801-22-38.pdf>

5 Proces tvorby

- Reminiscence

Prvním odrazovým můstkem pro veškerou práci bylo analyzovat fascinaci k broukům skrze nejnaternější vzpomínky, přehrát si hezké chvíle nad šálkem čaje, poeticky zavzpomínat a definovat zásadní okamžiky prožité s brouky, jimiž byly tyto: Let zlatohlávků, Chrousti v dešti, Střevlík ve vřesu, Sbírka (vzpomínky na mou sbírku, která se rozpadala, broukům upadaly nohy a vznikly tak kombinace více brouků dohromady), Tesařici na pokácených stromech, Kozlíčci u vody, Nosorožici na Krétě, Prskavec, Páteříčci, Letní chrousti.

- Abstrahování

V tomto bodě procesu tvorby jsem se snažil především o umělecké uchopení reálných reminiscencí a vymyšlení abstraktní interpretace. Reálné vzpomínky jsem se pokusil přetransformovat do několika konkrétních mininarativů, které dopomohly k ustálení samotného konceptu.

- Konkretizování scén

V tomto bodě scénáristky jsem začal podrobně rozmýšlet nad scénami každého mininarativu. Přesná představa byla důležitá pro docílení požadované atmosféry a jednoduchosti.

- Technický scénář

Technický scénář se zaměřil především na opatření těchto konkrétních scén technickými parametry, jež byly důležitým krokem k urychlení realizace vizualizace a její systematizace.

- Improvizace

Důležitým aspektem mé práce je improvizace, která právě přináší onu možnost sladké náhody. Když je podhoubí projektu připravené, může konečně přijít chvíle improvizace, chvíle pro fajnšmekry. Tuto chvíli si můžete vyloženě užívat a nikdy nevíte, co dobrého a kvalitního může přinést. V oblasti digitálních technologií lze v reálném čase skládat, transformovat, měnit pohled kamery atd. To umožňuje velice „chutnou“ práci s obrazem, která často vede tak k vytvoření kvalitní kompozice.

6 Technologická specifika

- Skicování

Při tvorbě skic rekonstruuji pocity, které mám pouze v mysli. Každou scénu, kterou jsem si "v hlavě" zrežíroval, bylo nejprve potřeba skicovat na papír. Samotná scéna je složena z několika fragmentů, bylo tedy potřeba návrhové části dát základ v kresbě, abych se v konkretizování detailů mohl pak snadno orientovat.²⁹

- Adobe Illustrator

Digitalizace skic probíhala prakticky identickým způsobem jako v první části. Skicování scény a jejích přidružených částí do vektorových křivek přineslo pak jednoduchou manipulaci s konkrétními prvky ze scény, popř. samotné scény.³⁰

- Adobe After Effects

Polotovary z Adobe Illustrator jsem dále modeloval a animoval v Adobe After Effects. Tzn., že jednotlivé prvky scény byly vkládány do vlastní scény, kterou jsem vystavěl. V tomto kroku jsem vytvořil 3D interpretaci původní skici scény.³¹

- Animace

Primárně jsem každému prvku ve scéně naprogramoval kýžený pohyb dle souřadnic 3D prostoru. Sekundární animování probíhalo pomocí kamery v právě ožvlém světě scény.³²

²⁹ Viz. obrazová příloha č.15 - Skici

³⁰ Viz. obrazová příloha č.16 - Vektory

³¹ Viz. obrazová příloha č.17 - 3D scéna

³² Viz. obrazová příloha č.18 - Animování

- Efekty

V následujících krocích jsem vytvořenou kostru dále opatřil efekty pro vytvoření dojmů. Výsledný dojem, ke kterému jsem opět došel na základě improvizace, se pohybuje na hranici naivnosti, žoviálnosti a dosahuje až k psychedeličnosti.

- „Foukačka“

Muzikálním cílem bylo vytvořit autorskou hudbu v programu Fruityloops. Za pomoci samplů jsem stavěl první verzi, se kterou jsem však ve výsledku nebyl spokojen. Rozhodl jsem se tak, že zkusím do vytvořené hudební stopy zakomponovat živou foukací harmoniku, na kterou, jak je známo, umí hrát každý a vždy to bude znít tak neuvěřitelně profesionálně a zvučně. Já, jako milovník tohoto hudebního nástroje, jsem si pustil hotovou animaci a v domácích podmínkách, tedy poněkud na nekvalitní techniku, jsem foukal do běžícího obrazu. Ukázalo se, že samotná harmonika, bez uměle vytvořené hudby v počítači, dotváří přesně onu potřebnou atmosféru, kterou video vyžaduje. Přináší jistou míru melancholie, nekvalita zvuku intimní šum a ruchy, které praskají, vás odnesou na místa, kde už ani roháče nenajdete, ale postesknete si po něm. Realizace hudby pro mě znamenala jeden ze zásadních okamžiků celého projektu.

7 Popis díla

DP představuje scény ze života brouků, které se v našich hlavách rodí jako *déja vu*, možná už jsme je prožili, možná je prožijeme, možná jsme je viděli ve filmu, a nebo o nich četli v krásné poezii. Scény jsou obestřeny snovou atmosférou a často se prolínají do klamavých tvarů. Výstupem DP je animace, jež je rozdělena na několik scén s rozvinutým narativem. Hlavní roli představují samozřejmě moji brouci, kteří s pikareskním kmitem apriorně opouští můj snový i reálný svět.

- **Varianty a verze projektu:**

DP v průběhu práce získává mnoho podob, kdy se mi každá v onu aktuální chvíli zdála jako latentní a nejlepší. Projekt byl tedy neustále vizuálně transformován, stabilita zůstávala pouze v samotné koncepci. Prvotní verze vizuality byla více minimalistická a tvary brouků byly inspirovány origami.³³ Střídání denního a nočního období se odehrávalo na základě černého a bílého pozadí, celá atmosféra byla, dá se říci, zcela odlišná od současné verze. Rozhodl jsem se však vytvořit originálnější formu, jejíž vizualitu se pokusím specifikovat v následujícím kroku.

- **Vizualita:**

V druhé fázi, kdy se vzhled projektu posunul přes ilustrátorsky naivní varianty³⁴, kterým bylo nutné se vyhnout, jsem se konečně dopracoval do následující podoby. V obraze se nyní setkává několik různorodých až nesmyslných faktorů, které spolu však

³³ Viz. obrazová příloha č.19 - 1. verze vizuality (origami)

³⁴ Viz. obrazová příloha č.20 - 2. verze vizuality (ilustrátorský styl)

vytváří vzájemnou kohezi. Výsledek vizuality balancuje na hraně divadelního představení, metafyzické odysey a naivního rituálu. Pomalu tak vstupujeme do světa broučí magie. Jednoduchost zkomponované scény podtrhuje černé pozadí vyvolávající pocit hloubky jeviště. Animovaný entertainment tu společně s inscenacemi ze scénografické laterny magiky vytváří jakýsi neonový obraz mého broučího zálibení.³⁵

- **Pohybový aparát:**

Brouk má v projektu velice sofistikovaný způsob pohybování. Lokomoce je uzpůsobena na tyčce, jejímž konečným bodem pohybuje kdosi. Brouci jsou "maňáskem", jejich let je, zdá se na první pohled, zcela intuitivní a přirozený. Nástroj divadla však nabádá diváka na scestí. Je tu někdo, kdo je "drží" v hrsti a udává tak jejich směr. Rozplácnutí o okno, posedávání na bezovém květu, jen vy jste tím, kdo může divadelní hru o pár broucích režírovat. Tak jako u dědy v Rozvadově už nepotkáte roháče, nepotkáte ho ani v mém videu. Anebo ho ještě na pár chvil nechám žít?

- **Pocity a vzpomínky**

Pocity, vzpomínky a značná míra improvizace pro mě v DP hraje velice principiální roli. Divák se může skrze interpretaci dostat až zpět k dětství a na moment zažít zmíněné narativy. Nyní mám však pocit, že celá práce se pohybuje na vrtkavé hraně. Místo toho, abych navštívil ona milovaná místa s oblíbenými brouky a možná tak zažil opakovaně vytoužené situace, raději

³⁵ Viz. obrazová příloha č.21 - Finální verze vizuality

trávím čas u počítače a odloučím se tak navěky od původního nadšení. Nikdo už si vlastně nepřeje, abych byl v přírodě, byl s brouky. Také je zcela možné, že pohled na rozmanitost jsem si "zavřel" sám, když jsem se zavřel u počítače. Tento ironizující přístup mi samotnému zamotává hlavu a zůstává pouze otázkou, kde je pravda. Na Internetu na Wikipedii? Mám jít pátrat po zmizelých broucích a zodpovědět tak tyto nezodpovězené otázky?

Všechny tyto fragmenty se spojily v celek a projekt ústí do jedné projekce, se stopáží 3:00 min. Vzhledem k tomu, že celá animace funguje jako smyčka a jednotlivé scény jsou krátké, může divák tak snadno přicházet i odcházet v průběhu děje.

8 Přínos práce pro daný obor

Jsem do tématu po celou dobu práce ponořen, a tak je pro mne velmi těžké projekt hodnotit. Jsem zaslepen brouky, a jak jsem již zmiňoval, myslel jsem především na to, jaký přínos bude mít práce pro mě, až sekundárně pro diváka. Samozřejmě doufám, že projekt diváka osloví a nastíní ambivalentní pohled zaměřující se jednak na vizualitu morfologie, tak na rozmanitost brouků. Musel jsem brouky prostě zpracovat, tak jsem je zpracoval. Jednoduše.

Přínos práce bych rád zhodnotil především v kontextu umělců, kteří mě v tomto projektu ovlivnili. Autorů, kteří se zabývají přírodou jako takovou, je nespočet a čteně se vyjadřují k její půvabnosti. Aktivisté zase k její naléhavě se zhoršující situaci. Každý z nich však reaguje na téma svým specifickým způsobem. Pak jsou tu ti, kteří pracují s hmyzem, popřípadě přímo s brouky sofistikovaným způsobem, někteří brouky implementují v surové podobě přímo do galerií.

Zcela zásadní pro mne je belgický umělec Jan Fabre, který ve své nejznámější interiérové instalaci parafrázoval obraz H. Bosche *Heaven of Delight*³⁶, k čemuž použil 1,6 milionu brouků - krasců. Obrovské množství brouků získal z univerzit a z trhů rozvojových zemí. Fabre nejprve vytvořil širokou škálu šablon pro kombinování krovek a výsledný systém pak předal svým 29 asistentům. Čtyři měsíce pak schránkami dokončovali nikdy nedokončené fresky v Královském paláci v Bruselu. Sám umělec

³⁶ Viz. obrazová příloha č.22 - *Heaven of delight* (2009)

říká, že ho brouci v tomto kontextu fascinují jako symbol přechodu mezi životem a smrtí. Toto dílo je tedy jakýsi transcendentní, Boschovsky morbidní gesamtkunstwerk, složený z moře chitinových těl.³⁷ Fabre si na tomto principu vybudoval lukrativní recept pro tvorbu esteticky i obsahově zajímavých, a dokonce i prodejných uměleckých děl. Výše zmíněnými kroky pokrýl ledacos - od bust přes lebky až po jisté módní doplňky. Ve své práci *Needle*³⁸ napíchl svého ikonického krasce na stožár ve veřejném prostoru. Jednoduché gestu působí esteticky, naléhavě a hravě zároveň. Podobnou melodramatickou rovinu se snažím sledovat i ve svém díle.

Americký umělec Mike Libbys pracuje obdobně jako já se světem své dětské zvědavosti. Ve svých drobných plastikách obnažuje chitinové schránky brouků, do kterých vkládá fiktivní steampunkové mechanismy³⁹. Jak sám říká: „Vracím se tak do momentů, když sem jako dítě trhal hmyzu nožičky. Ne, že bych byl zlý, ale chtěl jsem zjistit, jak funguje život.“ Svojí „hmyzovědeckou“ činnost zastřešil vlastním ateliérem Incest Lab, skrze který zásobuje sběratele kuriozit po celém světě.⁴⁰

Steven Kutcher je prominentní hollywoodský entomolog, který se podílel na řadě špičkových dokumentárních cyklů o hmyzu. Svoji profesi však přesahuje ve svých experimentálních malířských excesech, při kterých nechává malovat samotné brouky. Netoxickými barvami se natření členovci nevědomky podílí na

³⁷ KRAMER, Caleb. 1.6 Million Jewel Beetles Unite To Form Ceiling Masterpiece: Life, Work, Play Better. In: *PSFK* [online]. 2009-08-20. [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.psfk.com/2009/08/internet-pawn-assesst-backed-loans.html>

³⁸ Viz. obrazová příloha č.23 - *Needle*

³⁹ Viz. obrazová příloha č.24 - Mike Libby

⁴⁰ LIBBY, Mike. *MIKE LIBBY'S INSECT LAB STUDIO* [online]. [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://finalprojectswansoncarissa.weebly.com/>

vzniku procesovaných maleb.⁴¹ Jednoduchá paralela mezi vědou a uměním rezonuje i s mým vlastním přístupem k tvorbě.⁴²

Christopher Marley je novodobý kolorista, který ve svých designových instalacích a dekorech pracuje s těmi nejintenzivněji zabarvenými druhy exotických brouků⁴³. Na rozdíl od předešlých tvůrců jde po formálním povrchu a tím je mi vlastně sympatický. Jeho famózní cit pro kombinování neotřelých tvarů, barev a kompozic, společně s jeho rozsáhlým dílem, se staly ideální inspirační platformou.

Rád bych také uvedl jednoho z českých autorů, který je uměleckým vyjádřením zcela odlišný od předchozích autorů, spojuje je ale samozřejmě broučí tematika. Vybral jsem ho především proto, že mě oslovil jeho specifický přístup a prostě radost z práce, kterou si užívá. Roman Franta celé desetiletí zabýval malbou hemžících se a předimenzovaných brouků na plátnech velkých formátů⁴⁴. Téma vždy rozpracovává do dalších provedení a poloh.

Po šestiletém studiu jsem nyní dospěl k závěru, že bych chtěl být ve svém uměleckém projevu srozumitelný a jasně divákovi říkat, co cítím, popřípadě, co svou tvorbou chci "dát". Doufám, že můžeme tuto práci považovat za důkaz.

⁴¹ Viz. obrazová příloha č.25 - Steven R. Kutcher

⁴² Steven R. Kutcher In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2015-12-04 [cit. 2015-13-04]. Dostupné z http://en.wikipedia.org/wiki/Steven_R._Kutcher

⁴³ Viz. obrazová příloha č.26 - Christopher Marley

⁴⁴ Viz. obrazová příloha č.27 - Roman Franta

9 Silné stránky

Hodnotit silné i slabé stránky je nyní velmi těžkým úkolem, jelikož až reakce a interpretace samotných diváků ukáže, jaké kvality či nekvality si projekt s sebou nese. Také zpětná vazba ve formě posudků a obhajoby přinese několik podnětů k zamyšlení. Projekt se snaží o začlenění do současného světa a pracuje s aktuálními kognitivními schopnostmi, což by mělo být základním smyslem konkrétní podoby. V DP jsem se také pokusil o pohled na aktuální problematiku formou osobní případové studie a vytvořil tak osobní a společensko-sociální kontext.

Myslím si, že za silnou stránku lze považovat to, že naplňuji zvolené téma DP, tedy projekt jako výzkum napříč obory, vztahy a systémy, ve kterém jsem se pokusil využít aktuálních technologických možností současnosti (softwarové možnosti – Adobe After Effects, Illustrator...). Veškeré technologické procesy jsem se pokusil dotáhnout do zvolené konkretizované varianty, což často nebylo jednoduché a považuji to také za jeden z pozitivních okamžiků.

Na celém projektu jsem pracoval poněkud dlouho a jeho podoby se neustále měnily. Vzhledem k tomu, že mi však práce přinášela po celou dobu stále nové a nové poznatky, bylo tak velmi těžké se v určitý okamžik rozhodnout pro výslednou formu efektu, která často přináší jistou míru zaslepenosti. Doufám, že právě volbu efektu mohu považovat za silnější stránku práce, jež s sebou nese specifickou vizualitu DP, s jejímž podobným charakterem jsem se i po několika rešerších nesešel. Toto nestandardní propojení médií na pomezí animace a malby vytvořilo tento specifický výsledek, relativně objevný po formální

stránce. Na kolik je však originální a původní, nejsem fundovaný hodnotit, mohu pouze spekulovat a přát si.

10 Slabé stránky

Jako jedno z úskalí můžeme vnímat široce nastavené interpretační roviny, na jejichž specifikování se však po zveřejnění práce velice těším. Ať bude pozitivní, či negativní, přinese odhalení, které mi poskytne jistou formu regresivního pohledu. Často jsem také v projektu pracoval sám se sebou a svými osobními pocity a zkušenostmi, což se může jevit jako poněkud sobecké, v případě zvoleného tématu to však bylo nevyhnutelné a já jsem hlavně mohl konečně realizovat dlouho tíživé téma. Doufám tedy, že divák si najde svou cestu.

DP často fungovala jako nezřízený projekt, který si tu a tam žil vlastním životem. Jak se ale ukázalo, nechat projekt plynout, odpočívat a poté improvizovat, přineslo často to největší ovoce, například v podobě efektů a tvarů.

Za další slabou stránku považuji také to, že škola bohužel neposkytuje vhodný prostor pro ideální instalaci, není tedy možné při obhajobě vytvořit perfektní pohled do výstavy.

11 Seznam použitých zdrojů

A) Knižní a periodická literatura

- 1) MIKO, Ladislav a HOŠEK, Michael. *Příroda a krajina České republiky: zpráva o stavu 2009*. Vyd. 1. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2009, 102 s. ISBN 978-80-87051-70-2, str. 71.
- 2) CHOBOT, Karel. *Dějiny hmyzu v obrazech: dějiny obrazu hmyzu : historie a vývoj zobrazování hmyzu a ilustrace v entomologii*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, ISBN 978-808-7378-311.
- 3) CHIVIAN, Eric a Aaron BERNSTEIN. *Sustaining life: how human health depends on biodiversity*. New York: Oxford University Press, 2008, 542 str. ISBN 01-951-7509-3, str. 12.
- 4) *Biologická rozmanitost v České republice: současný stav a trendy*. Editor Jana Brožová. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2004, 58 s. ISBN 80-721-2344-0, str. 8.

A) Internetové zdroje

- 1) Brouci. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2015-12-04 [cit. 2015-13-04].
Dostupné z: < <https://cs.wikipedia.org/wiki/Brouci>>
- 2) Co to je biodiverzita a proč ji chránit?. In: *Ekologický Institut Veronica* [online]. [cit. 2015-04-15].
Dostupné z: <http://www.veronica.cz/?id=431>
- 3) FORMÁNKOVÁ, Pavlína. Kampaň proti „americkému brouku“ a její politické souvislosti. *Paměť a dějiny: Revue pro studium totalitních režimů* [online]. roč. 2008, č. 1 [cit. 2015-04-15]. Dostupné z:
<http://www.ustrcr.cz/data/pdf/pamet-dejiny/0801-22-38.pdf>
- 4) KRAMER, Caleb. 1.6 Million Jewel Beetles Unite To Form Ceiling Masterpiece: Life, Work, Play Better.
In: *PSFK* [online]. 2009-08-20. [cit. 2015-04-22].
Dostupné z: <http://www.psfk.com/2009/08/internet-pawn-assest-backed-loans.html>
- 5) LIBBY, Mike. *MIKE LIBBY'S INSECT LAB STUDIO* [online]. [cit. 2015-04-22].
Dostupné z: <http://finalprojectswansoncarisa.weebly.com/>

- 6) Steven R. Kutcher In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2015-12-04 [cit. 2015-13-04]. Dostupné z http://en.wikipedia.org/wiki/Steven_R._Kutcher

12 Resumé

The main theme of my diploma work is a laboratory in which I try in intuitive way to record my relationship to nature. The beetles are pathetic obsession for me as well as art. Now I have an opportunity to create synergy of both. The primary issue of diploma work is a natural diversity that nature automatically carries and that the nature also creates. Diversity is naturally and unnaturally fickle and at beetles it is not different. There are many causes of instability however above all man effect represents a fundamental intervention. The work is covered in the theoretic probes: Respondents and beetle demand in past times, Definitions of insect importance for humans, Beetles: symbol and motive in the visual arts.

The practical part is divided into the following sections: making the sketches, digitizing in vector curves in Adobe Illustrator, modelling and 3D interpretation of the sketch in Adobe After Effects, animation, effects, music. Output of my diploma work is animation, which is divided into several scenes with well-developed narrative. The beetle has a very sophisticated way of moving in the animation project. Locomotion is designed on the stick of which end someone moves. Feelings, memories, and a considerable rate of improvisation plays a principal role for me in the diploma work. Through the interpretation the viewer can get back to childhood and can experience those mentioned narratives for the moment. All these fragments have merged into a whole, and the project leads into one projection. Given that the animation works like a loop and individual scenes are short, the viewer can easily come and leave during the action.

13 Seznam příloh

Příloha 1

První dovnitř první ven (2012) - schéma

Příloha 2

První dovnitř první ven (2012) - detaily

Příloha 3

Šťastných deset (2013)

Příloha 4

Řezaná květina (2014)

Příloha 6

Tesařík obrovský

Příloha 7

Roháč obecný

Příloha 8

Tesařík piluna

Příloha 9

Amulet s motivem slunéčka

Příloha 10

Cheprer

Příloha 11

Roháč (1505)

Příloha 12

Obrazy z rodinného života zvířat (1842)

Příloha 13

Poceta nosálovi (1905)

Příloha 14

Amikäfer Halt (1950)

Příloha 15

Skici

Příloha 16

Vektory

Příloha 17

3D scéna

Příloha 18

Animování

Příloha 19

1. verze vizuality (origami)

Příloha 20

2. verze vizuality (ilustrátorský styl)

Příloha 21

Finální verze vizuality

Příloha 22

Heaven of delight (2009)

Příloha 23

Needle

Příloha 24

Mike Libby

Příloha 25

Steven R. Kutcher

Příloha 26

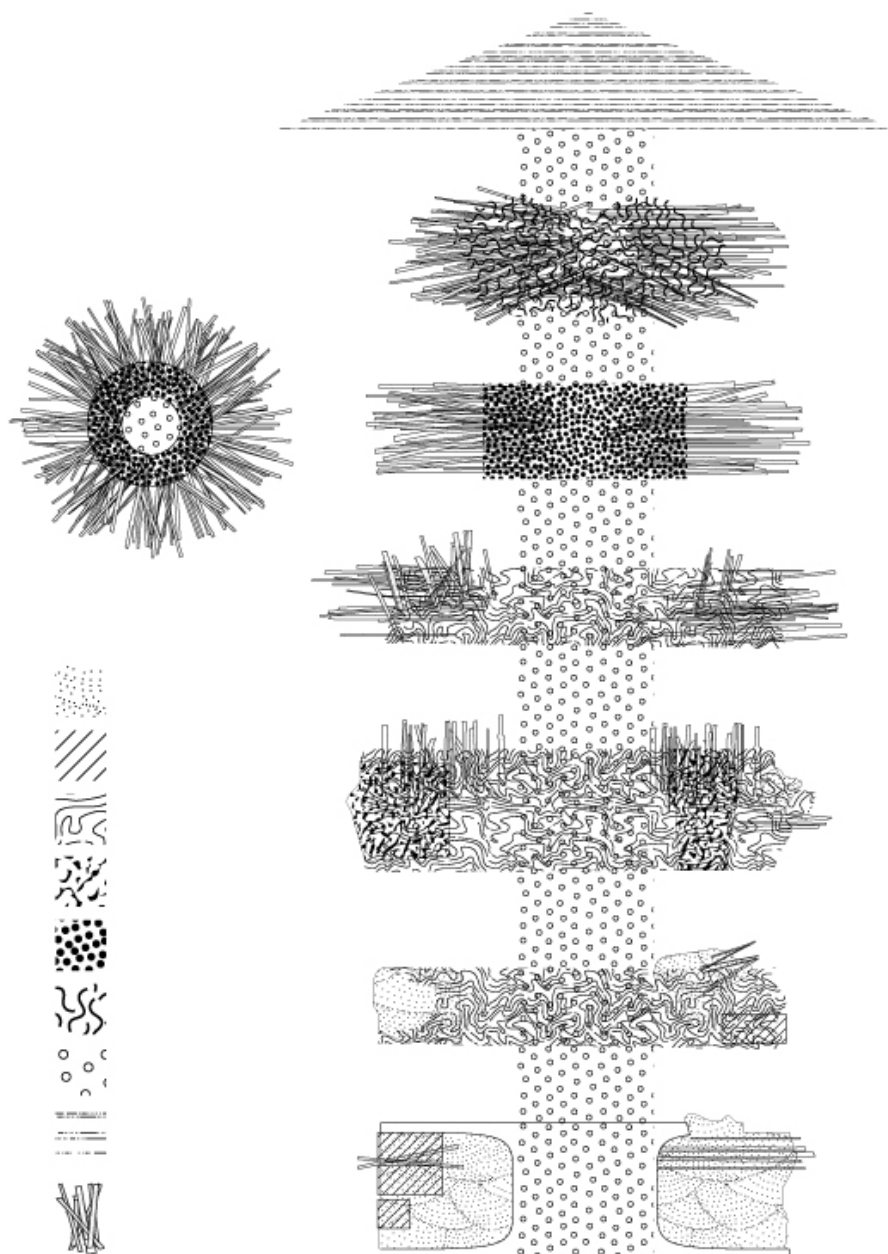
Christopher Marley

Příloha 27

Roman Franta

Příloha 1

První dovnitř první ven (2012) - schéma¹

¹ Vlastní ilustrace

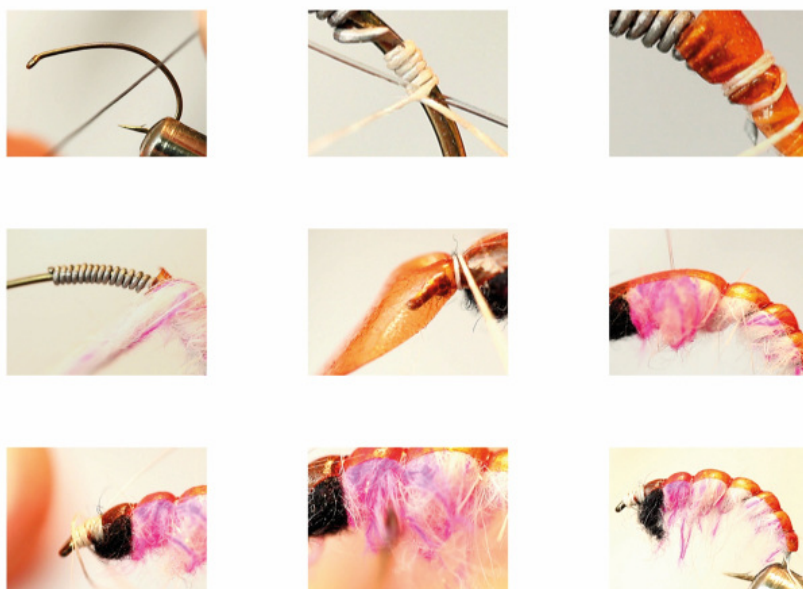
Příloha 2

První dovnitř první ven (2012) - detaily²

Příloha 3

Chutná práce (2012) - snapshoty z videa³

² Foto - vlastní

³ Snapshoty z videa - vlastní

Příloha 4

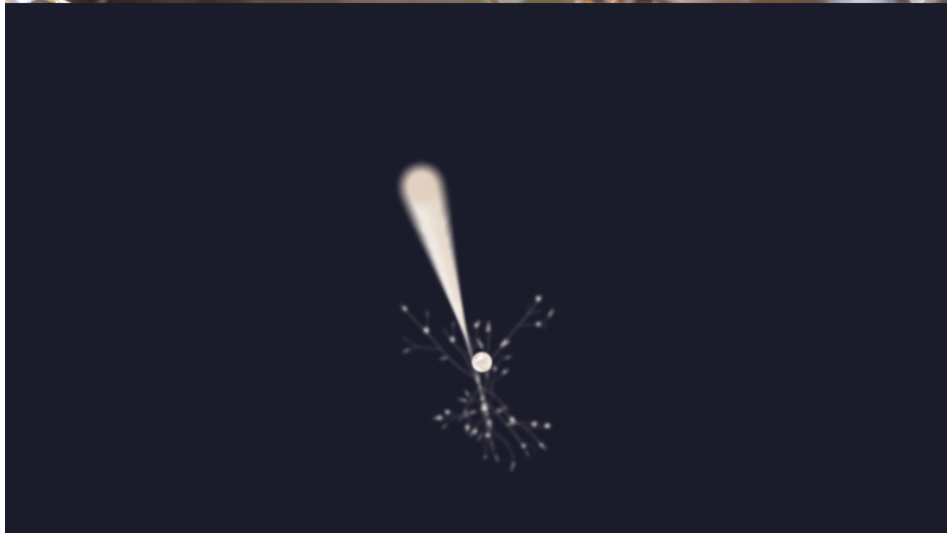
Šťastných 10 (2013) - snapshoty z videa⁴

⁴ Snapshoty z videa - vlastní

Příloha 5

Řezaná květina (2014) - snapshoty z videa⁵

⁵ Snapshoty z videa - vlastní

Příloha 6

Tesařík obrovský⁶

Příloha 7

Roháč obecný⁷

⁶http://cs.wikipedia.org/wiki/Tesa%C5%99%C3%ADk_obrovsk%C3%BD#/media/File:Le_grand_capricorne.jpg

⁷<http://www.photosimon.cz/photos/rohac-obecnny-1735.jpg>

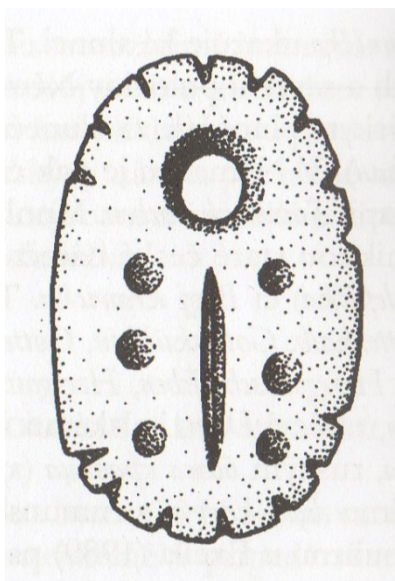
Příloha 8

Tesařík piluna⁸

Příloha 9

Amulet s motivem slunéčka⁹

⁸ http://www.hlasek.com/foto/prionus_coriarius_al5330.jpg

⁹ CHOBOT, Karel. *Dějiny hmyzu v obrazech: dějiny obrazu hmyzu : historie a vývoj zobrazování hmyzu a ilustrace v entomologii*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, ISBN 978-808-7378-311, str. 112.

Příloha 10

Cheprer¹⁰

Příloha 11

Roháč (1505)¹¹

¹⁰ <http://www.egyptan.sk/clanky/staroveky-egypt/bohovia/boh-cheprer.html>

¹¹ http://everypainterpaintshimself.com/images_new/Stag_Beetle_1505_Gett_Museum.jpg

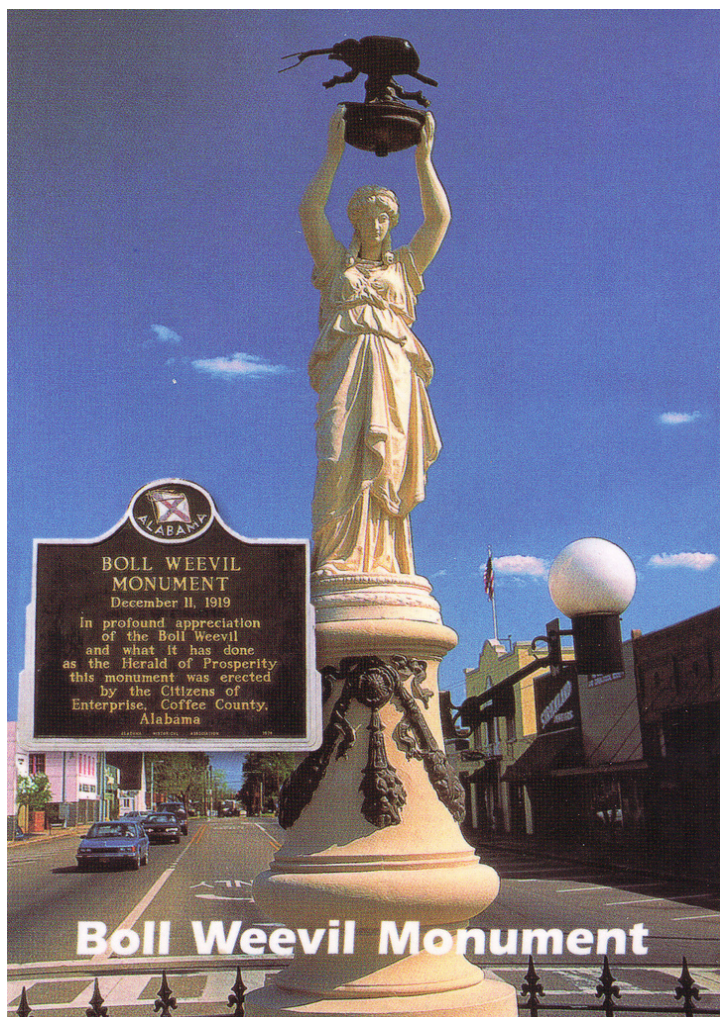
Příloha 12

*Obrazy z rodinného života zvířat (1842)*¹²

Příloha 13

*Pocť nosálovi (1905)*¹³

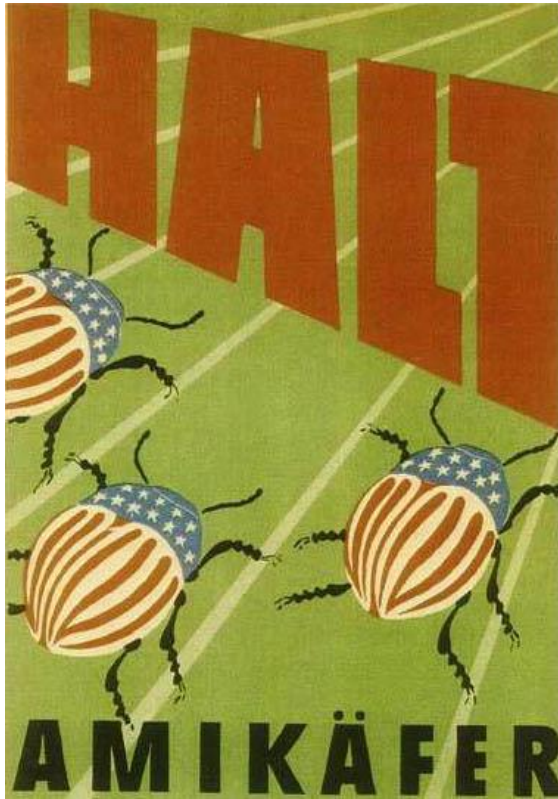

¹² <http://images.fineartamerica.com/images-medium-large-5/beetles-by-jj-grandville-rob-jensen.jpg>

¹³ https://c2.staticflickr.com/6/5515/11456476843_fd6b9d18a2_b.jpg

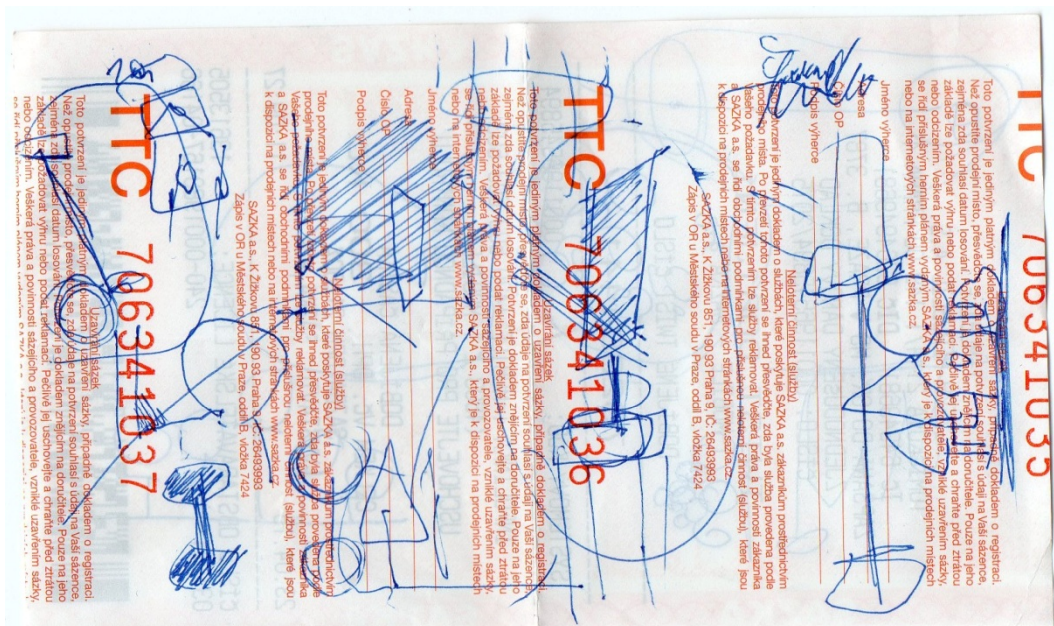
Příloha 14

Amikäfer Halt (1950)¹⁴

Příloha 15

Skici¹⁵

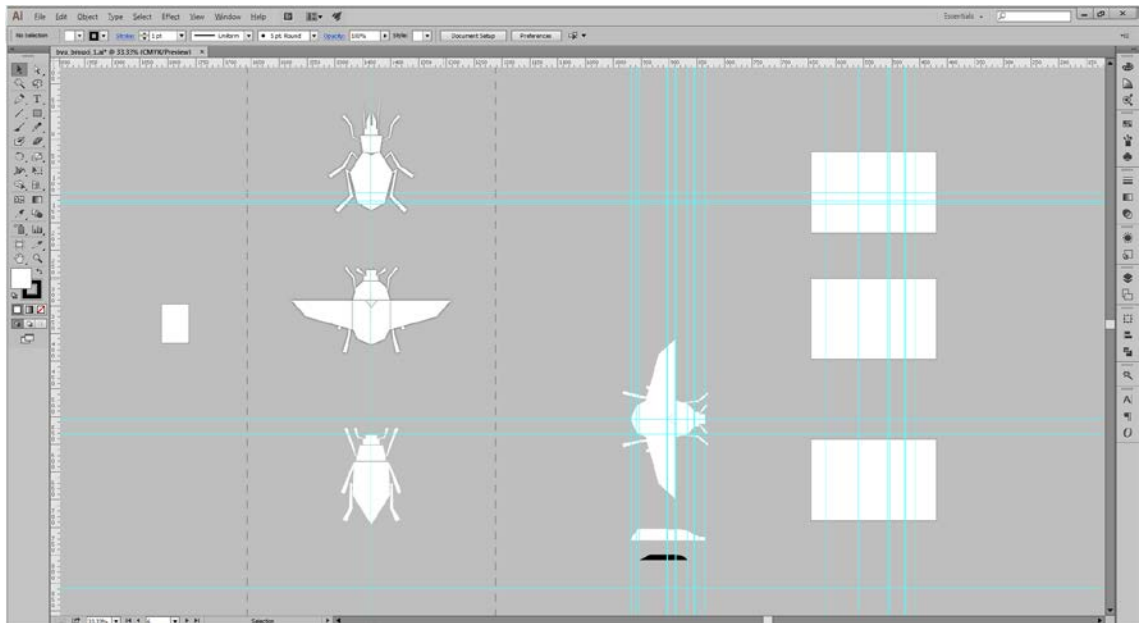

¹⁴ <https://krzysztofwrath.files.wordpress.com/2012/11/kaefer.jpg>

¹⁵ Kresba - vlastní

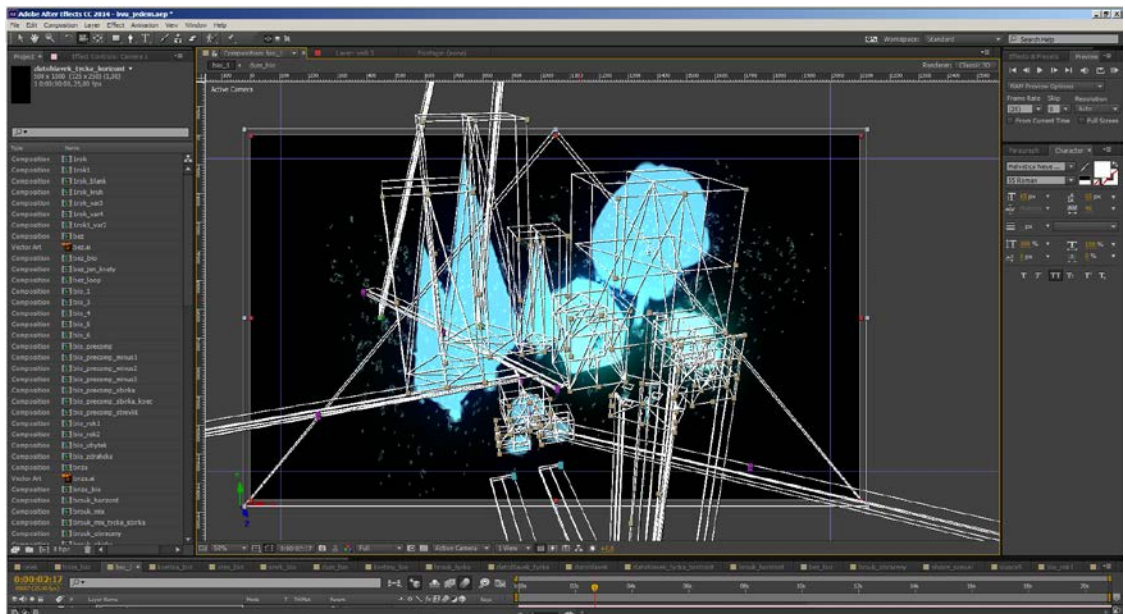
Příloha 16

Vektory¹⁶

Příloha 17

3D scéna¹⁷

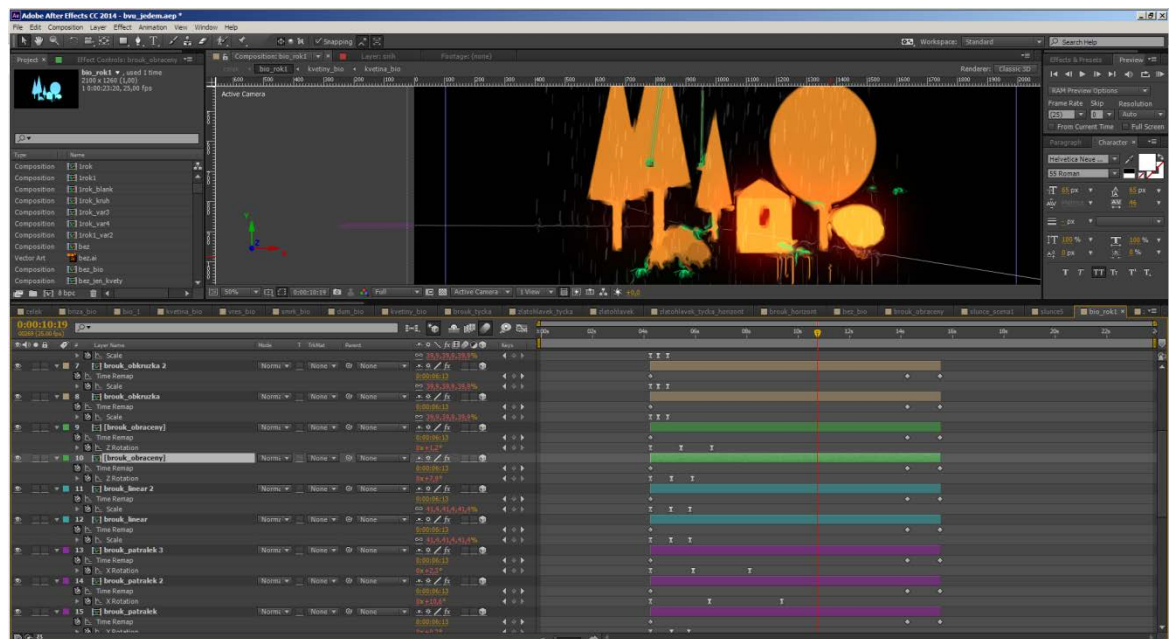

¹⁶Grafika - vlastní

¹⁷Screenshot - vlastní

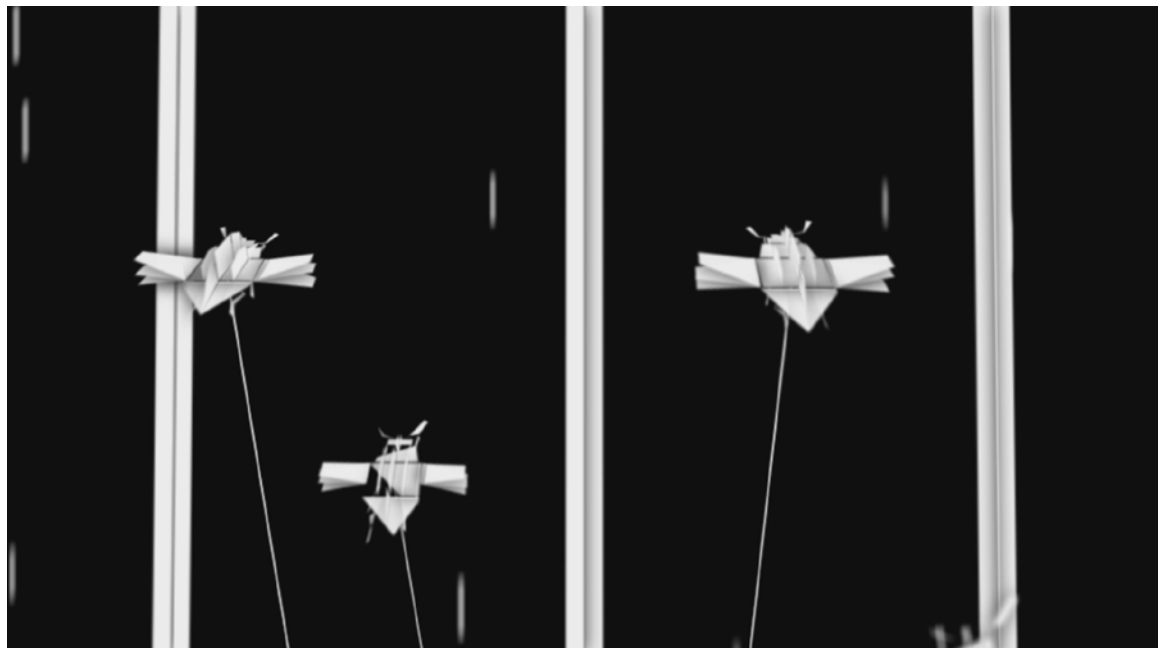
Příloha 18

Animování¹⁸

Příloha 19

1. verze vizuality (origami)¹⁹

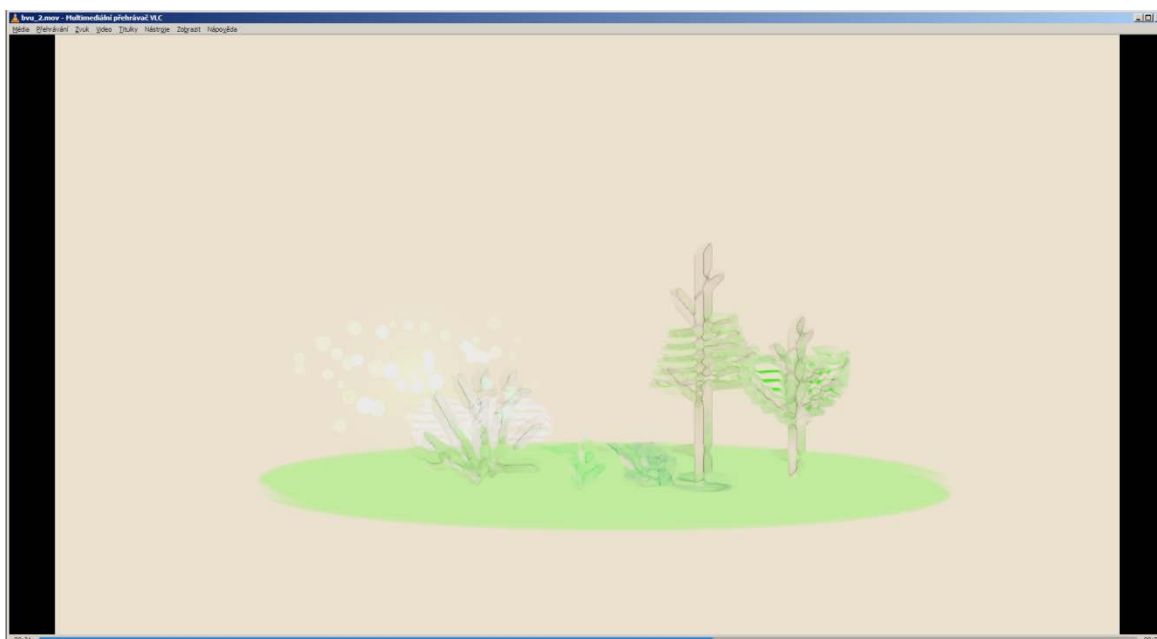

¹⁸ Screenshot - vlastní

¹⁹ Snapshot - vlastní

Příloha 20

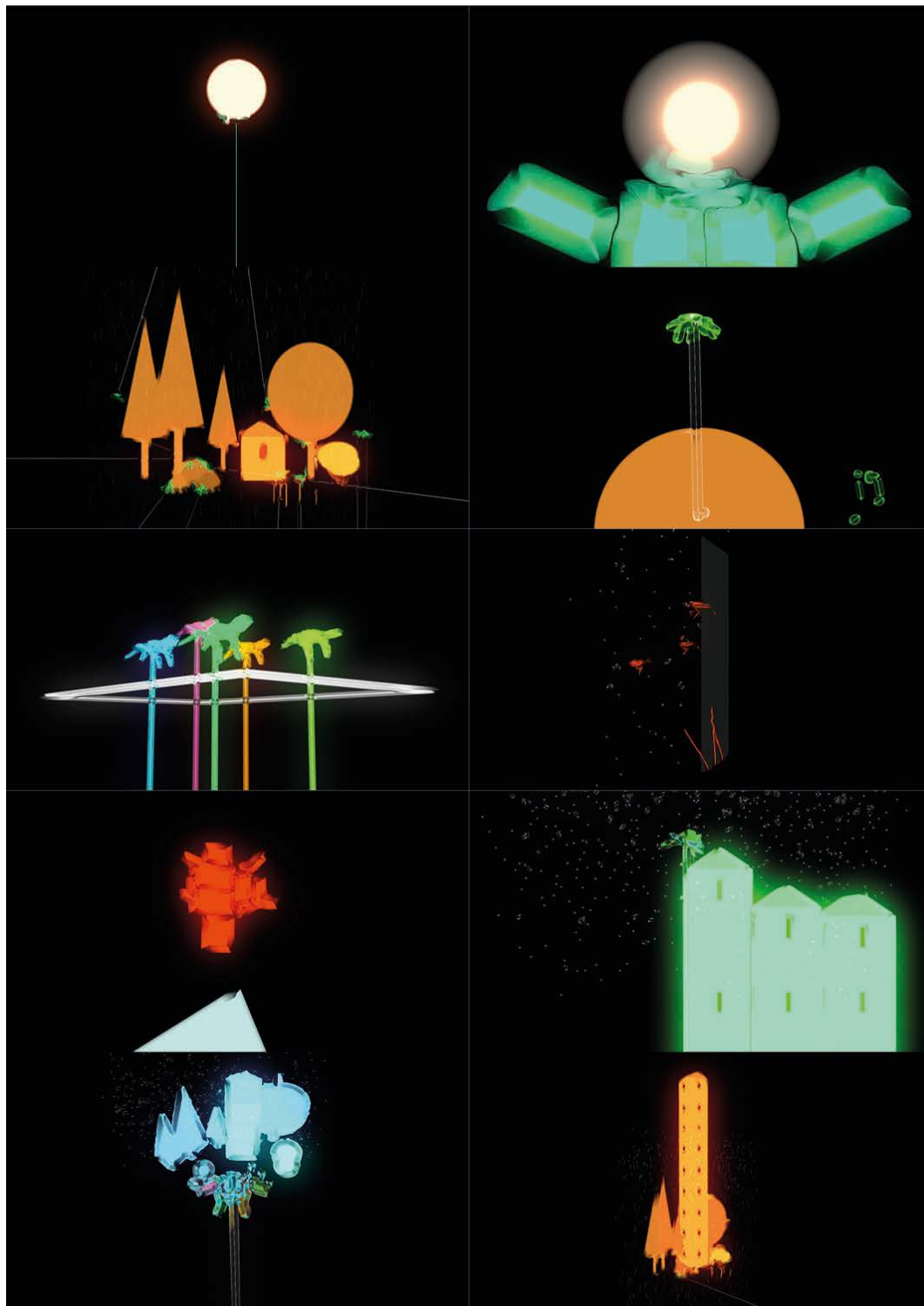
2. verze vizuality (ilustrátorský styl)²⁰

²⁰ Snapshot z videa - vlastní

Příloha 21

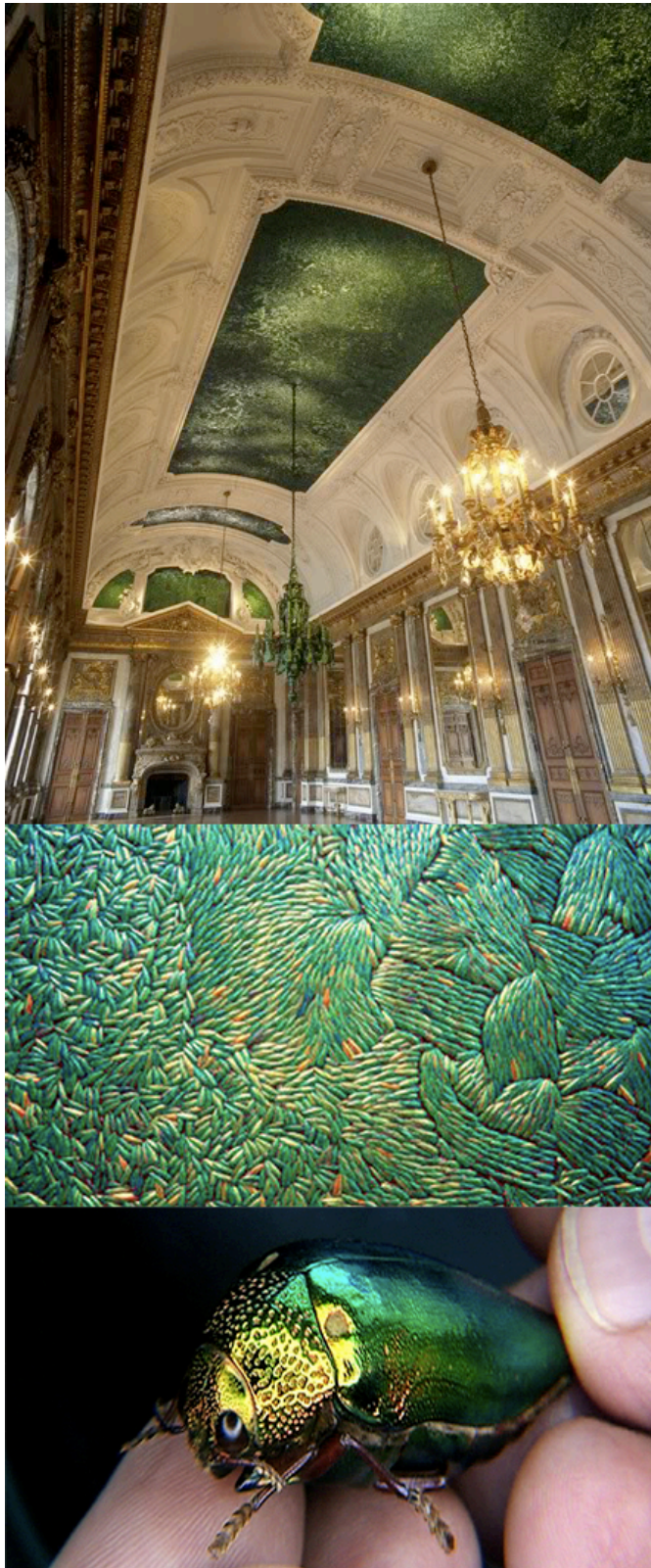
Finální verze vizuality²¹

²¹ Snapshoty z videa - vlastní

Příloha 22

Heaven of delight (2009)²²

²² http://799073639566588452.weebly.com/uploads/1/3/9/9/13990836/819955_orig.jpg?

Příloha 23

*Needle*²³

Příloha 24

Mike Libby²⁴

²³ https://c1.staticflickr.com/1/20/73696408_ce0f3b5c45.jpg

²⁴ <http://www.oddditycentral.com/pics/mike-libbys-steampunk-insects.html>

Příloha 25

Steven R. Kutcher²⁵

Příloha 26

Christopher Marley²⁶

²⁵ <http://www.npr.org/2014/03/08/287296168/hollywood-bug-man-understands-how-cockroaches-think>

²⁶ <http://assets.inhabitat.com/wp-content/blogs.dir/1/files/2012/05/Pheromone-Chrisopher-Marley-1.jpg>

Příloha 27

Roman Franta²⁷

²⁷ http://www.auctions-art.cz/picture/vystavy/60_7.jpg